

VILÁGHIRADÓ

AZ AKNAKUTATÁS UJABB HŐSI HALOTTJA.

Alig temettük el bajtársainkat, kik az aknaszedés hősi halottainak nevei közé vésték felejthetetlen emléküket, máris újabb gyásza van honvédségünknek:

EÖRY ISTVÁN t. szakaszvezető

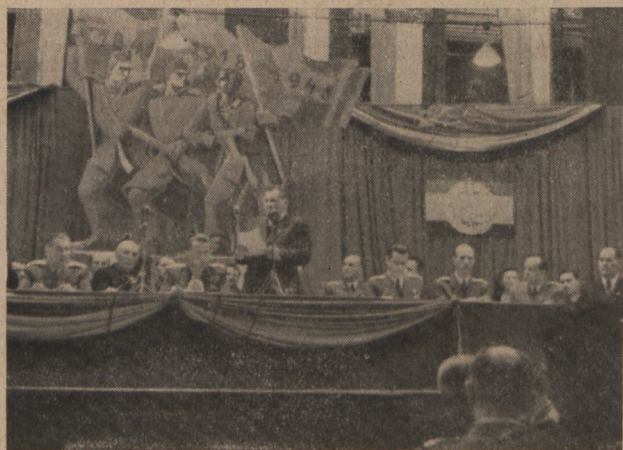
az 1. aknakutató zászlóalj állományából, kötelességének hű teljesítése közben 1948. évi március hó 6-án Balatonfőkajáron aknarobbanástól hősi halált halt.

Kuthy László vezérezredes még január 26-án ismertette a *honvédség műszaki alakulatainak* a felsőtiszai árvízvédelemben kifejtett önfeláldozó munkáját. A három árhullám idején a honvédség alakulatai 1665 embert, 60 lovat, 635 marhát, 923 sertést, 599 juhot, 1180 baromfit és 1691 q gabonát mentettek meg. Az árvízterületen 320 honvéd és 3200 polgári munkás dolgozott.

Különösen kitüntette magát a munkában a MIOT *Petői brigádja*. Kiemeli a jelentés *Tumó Ferenc* alhadnagy napokon keresztül rohamcsónakon végzett életmentését és az utászzászlóalj parancsnokának, *Náray Antal* alezredesnek, továbbá *Nagy Tibor* főhadnagynak, *Takács Imre* alhadnagynak és *Bajai Lajos* főtörzsörmszternek a helyreállítási munkákban való tevékenységét. A mentőmunkálatok vezetésére *Görgényi Dániel* vezérőrnagyot január 17-én miniszteri biztossá nevezték ki, aki teljhatalommal irányította mind a mentéssel kapcsolatos, mind a közigazgatási munkákat.

Február 7-én *Veres Péter* honvédelmi miniszter megszemlélte a szegedi 3. kerületi parancsnokságot. A honvédelmi minisztert *Fehérvári Béla* ezredes, a kerület parancsnoka fogadta és vezette végig a parancsnokság hatásköre alá tartozó laktanyákban és intézetekben.

Február 15-én lelkes ünnepekkel emlékezett meg Budapest népe annak a napnak harmadik évfordulójáról, amelyen a *szovjet hadsereg* csapatai felszabadították a magyar fővárost. A legnagyobb ünnepség a Szabadság-téren lévő szovjet hősi emlékműnél volt, ahol a köztársasági elnök képviselőjében *Nagy Imre*, az országgyűlés elnöke jelent meg. A honvédség nevében a fővárosban lévő többi szovjet hősi emlékművet küldöttségek koszorúzták meg.

Nógrádi Sándor államtitkár beszél a Magyar Szabadságharcos Szövetség alakuló nagygyűlésén. (H. M. foto)

A *debreceni honvédszenekar* a hazatérő hadifoglyok javára a múlt hetekben hangversenykörutat rendezett. A hangversenykörút 66 napig tartott és jelentős összeget eredményezett, melyet a Hajduszóboszlón létesítendő 300 ágyas hadirokkantüdülő építkezési és felszerelési költségeire fordítottak.

A *debreceni honvédszenekar* átérezve a tiszai árvíz-károsultak súlyos helyzetét, felajánlotta azt is, hogy egy többgyermekes család házának újjáépítéséhez szükséges 8000 forintot előteremtí. Az összeget három hangverseny rendezésével fogja a zenekar megszerezni.

Dinnyés Lajos miniszterelnök, Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes és Veres Péter honvédelmi miniszter a Magyar Szabadságharcos Szövetség alakuló nagygyűlésén. (H. M. foto)

A Magyar Szabadságharcos Szövetség megalakulása.

Február 29-én ünnepélyes keretek között tartotta alakuló közgyűlését a *Magyar Szabadságharcos Szövetség*, amely a *Magyar Partizánok Bajtársi Szövetsége* és a *Partizánbarátok Szövetsége* egyesüléséből jött létre. Az alakuló közgyűlésen, amelyet a Zeneakadémia zsüfolásig megtelt nagytermében tartottak, megjelentek *Tildy Zoltán* köztársasági elnök, *Dinnyés Lajos* miniszterelnök, *Rákosi Mátyás* miniszterelnökhelyettes, *Rajk László*, *Gerő Ernő*, *Vas Zoltán*, *Veres Péter* miniszterek, valamint a honvédség és a rendőrség képviselői. Résztvettek a közgyűlésen a jugoszláv, bolgár és lengyel köztársaság követei és a francia, spanyol és görög szabadságharcosok kiküldöttei.

A közgyűlésen a *Magyar Partizánok Bajtársi Szövetsége* részéről *Nógrádi Sándor* államtitkár tartott nagyhatalmú beszédet, majd *Sólyom László* altábornagy a *Partizánbarátok Szövetsége* nevében az új egyesülés jelentőségét méltatta.

Veres Péter honvédelmi miniszter a honvédség, Nógrádi Sándor államtitkár a Magyar Szabadságharcos Szövetség nevében koszorút helyez a Kossuth-szoborra.
(H. M. foto)

Tildy Zoltán köztársasági elnök beszédében többek között megállapította:

„Fontosnak tartom, hogy a szabadság eszményei fölött őrkdjenek társadalmunknak különösen azok a rétegei, amelyek a legnehezebb időkben is bizonyosságot tettek szabadságszeretetükről, az emberi haladás iránt való törhetetlen hűségükről.”

Dinyés Lajos miniszterelnök, Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes, Veres Péter honvédelmi miniszter, a külföldiek közül Charles Tillon, a francia Kommunista Párt egyik vezetője és Antonio Miguel, a spanyol szabadságharcosok kiküldöttje tartottak beszédet.

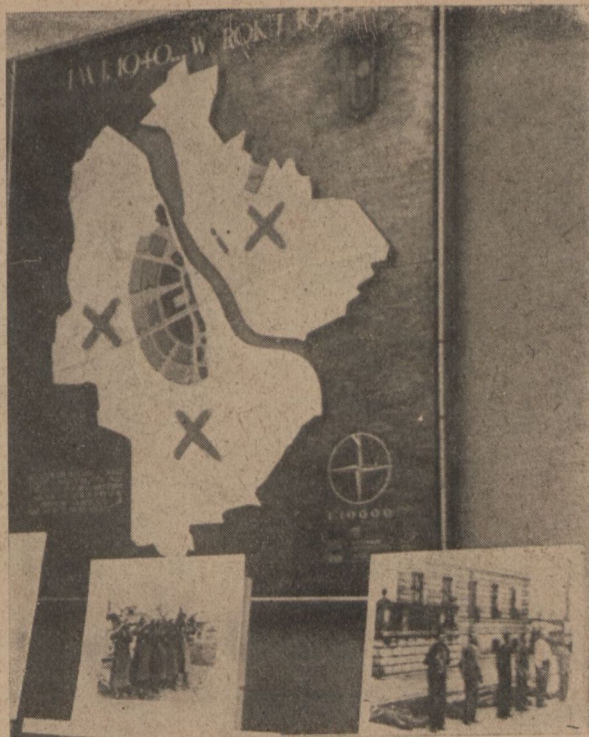
A szövetség elnökévé Nógrádi Sándor államtitkárt, társelnökké Sólyom László altábornagyot és Münnich Ferenc rendőraltábornagyot, főtitkárrá Rostás Istvánt választották. A közgyűlés befejezése után a szabadságharcosok zárt sorokban a Kossuth-szoborhoz vonultak, amelyet ünnepélyesen megkoszorúztak. A Magyar Szabadságharcos Szövetség megalakulásának jelentőségére legközelebbi számunkban visszatérünk.

Február 2-án leplezték le a Szervita-téren katonai ünnepség keretében Kálló Ferenc honvéd tábori esperes emléktábláját. Kálló esperes az ellenállási mozgalom egyik legbátrabb embere volt s a nyilasterrornak esett áldozatul 1944 őszén. Az emléktáblát dr. Zeőke Pál ny. főispán, törvényhatósági bizottsági tag adta át a főváros képviselőjében megjelent Bognár József polgármesternek. A kormány részéről Mihályfi Ernő miniszter jelent meg az ünnepségen.

A szovjet hadsereg alapításának harmincadik évfordulója alkalmából a honvédség és a Magyar-Szov-

Kálló Ferenc esperes emléktáblájának leleplezése.
(H. M. foto)

A „Varsó vádol” kiállítás. (H. M. foto)

jet Társaság február 23-án este nagyszabású díszhangversenyt rendezett az Operaházban. Az ünnepi előadásra megjelentek a kormány Budapestén időző tagjai, a honvédség és közéletünk vezetői. A magyar és szovjet Himnusz elhangzása után Veres Péter honvédelmi miniszter ünnepi beszédét olvasták fel.

A 30 éves évforduló alkalmával Kuthy László vezérezredes a magyar honvédség nevében üdvözlő táviratot küldött Vorosilov marsallnak és Bulganyin vezérezredesnek.

A Vörös Hadsereg évfordulóját több vidéki városban is megünnepelték.

KÜLFÖLDI HIREK

Henderson, az amerikai külügyminisztérium közkeleti ügyosztályának vezetője minden eddigénél komolyabb hivatalos célzást tett arra, hogy az Egyesült Államok esetleg az eddigénél közvetlenebb módon avatkoznak majd be a görögországi háborúba. Henderson a következőket mondta:

— A szabadságharcosoknak nyújtott külső támogatás megnövekedése az egyik fő oka annak, amiért a görög hadsereg nem tud többet tenni, mint tartani magát. A szabadságharcosok hatékony katonai erővé fejlődnek ki, jól fel vannak fegyverkezve és ki vannak képezve az önműködő fegyverek kezelésében. (Associated Press.)

Attlee miniszterelnök a parlamenttől 1,000.000 acre földterületnek (1 acre: 40 ár) az angol honvédelem céljára rendelkezésre bocsátását kérte. Ebből 700.000 acre gyakorlótérek, 300.000 acre repülőterek, laktanyák, raktárak, légelhárító és partvédelmi tüzéllások, rádióelhárítóberendezések, végül pedig kísérleti és kutatóintézetek céljára szükséges.

A szokatlanul nagy földterület szükségességét a miniszterelnök a kötelező egyéves katonai szolgálat bevezetésével, a legújabb fegyverek megnövekedett lőtávolságával indokolta, továbbá azzal, hogy a gépesített csapatok gyakorlataihoz nagy területre van szükség. (Brit tájékoztató szolgálat.)

A brit kormány „Fehér Könyv”-et adott ki a haderő jövőjéről. Ebben leszögezi, hogy a hadkötelezettség elvét fenntartja, de a hadsereg létszámát csökkenti. A haderő kiadásainak fedezésére 690 millió font sterlinget irányoz elő. (Daily Telegraph.)

A magyar honvédség nevében a pályaudvaron Illy Gusztáv vezérőrnagy üdvözlí a román hadsereg népi enek- és tancegyüttesét. (H. M. foto)

A brit polgári repülésügyi minisztérium közli, hogy február 4-én ejjjel az északi Atlanti-tenger fölött kísérleti repülést végzett egy olyan gép, amely az üzemanyagot levegőben kapja. Montreal és London között a légi út 13 óra volt. Az üzemanyagfeltöltés 9000 láb magasságban történt Ujfundland felett. (Brit tájékoztató szolgálat.)

Brit repülők a sarkvidéken. Február 10-én 66 brit repülő indult az északi sarkvidékre hét Lancaster-gépen azzal a feladattal, hogy kb. 900 mérföldre megközelítsék az Északi Sarkot. A legfőbb probléma, amit meg kell oldani, az iránymeghatározás kérdése, mert a sarkvidéken köztudomású, hogy magnetikus iránytűvel már pontosan tájékozódni nem lehet. Az iránymeghatározás ezért csillagászati kompasszal történik. (Reuter.)

A „Baku” nevű orosz hajó február 11-én 800 tonna gabonaszállítvánnyal betutott a Themzére, az angol-orosz kereskedelmi egyzmény első szállítványaként. A Daily Express örömmel üdvözlí a tehergőzöt, „hadd legyen a brit családoknak alkalmuk szeretettel gondolni azokra a szovjet gazdákra, akik termelték és azokra a szovjet hajósokra, akik idehozták a gabonát”. A kereskedelem bizonyítéka annak, hogy joakarátú, keményen dolgozó férfiak és nők munkájukkal azokat a félreértéseket, melyek annyi szenvedést hoztak a világra, el tudják oszlatni.

A „Messaggero” római lap isztambuli tudósítója jelenti, hogy az angol hadseregpáncsnokság a Földközi-tenger keleti partvidékén nemet foglyokból alakított hadsereget kíván alkalmazni. Ezzel a hadsereggel Palesztinában, Irakban és Ciprusban légi és tengerészeti támpontokat akarnak építeni és megszállva tartani. Az amerikaiak ezt a területet a „Szovjetunió elleni idegháború legfőbb hadszínterének” tartják.

A „Krasznaja Zvezda” című szovjet lap beszámol arról, hogy Dániát angol és amerikai imperialista erők hadműveleti támaszponttá építik ki. A dán légierőt átszervezik és parancsnoka Blum ezredes lesz, akinek angol és amerikai kapcsolatai jól ismertek.

Az amerikai hatóságok Triesztben egyre több ingatlant vásárolnak és elszállásolják bennük azokat a „polgári” amerikai szakértőket, akik az új repülőterek építését vezetik. (Tass.)

A volt olasz gyarmatok ügye.

A tripoliszi brit katonai kormányzat február 21-i jelentése szerint Tripoliszban 53 embert tartóztattak le. A letartóztatottak között van az arab nemzeti tömb pártjának elnöke és titkára. A városban rendőrség és katonaság tartja fenn a rendet. A jelentés szerint a nagy kidi és a mufti mint vezető arab hatóságok, kiáltványban szólították fel a lakosságot, őrizzék meg

a nyugalmat és rendet. Bizonyítsák be a Biztonsági Tanács négyhatalmi bizottságának, amely a volt olasz gyarmatok ügyét vizsgálja, erkölcsi, szociális és politikai érettségüket. (Tass.)

25 éves a szovjet polgári légiflotta. Február 9-én volt a szovjet polgári légiflotta 25 éves fennállásának évfordulója. A polgári légivonalak hossza eléri a 137 ezer kilométert. A repülőgépek évente többszáz ezer utast és több tízezer tonna rakományt szállítanak. (Tass.)

Az USA-kormány február 3-án közölte, hogy a portugál kormánnyal egyezményt kötött, melynek alapján USA katonai gépek átmenő forgalomban használhatják az Azori-szigeteken lévő Lagens repülőteret az elkövetkezendő 5 év folyamán. (United Press.)

Az USA és Itália légiforgalmi egyezményt írtak alá, mely az ú. n. Bermuda elven alapszik. Ezt a nevet az 1946 február 11-én kötött angol—amerikai légiforgalmi egyezménytől kapta, melyet Bermundában kötöttek. Alapja mindkét fél számára a legszélesebb körű jogok biztosítása. (U. S. Bulletin.)

Az USA új repülőgépanyahajó építését tervezi, mely 60.000 tonnás lenne. A jelenlegi legnagyobb anyahajó 40.000 tonnás. Megépítése attól függ, hogy a kongresszus hozzájárul-e a hadihajóépítés 330 milliós programjához. (International News Service.)

H. Arnold amerikai tábornok, aki a második világháborúban az Egyesült Államok egyesült légierőinek parancsnoka volt, felhívást intézett az Egyesült Államok népéhez. Figyelmezteti az amerikai népet arra a veszélyre, melyet egy háború jelentene az USA-nak. Az atombombáról lesújtó kritikát mondott és fejtegetésében rámutatott arra, hogyha új háború törne ki, azt Amerika minden bizonnyal elvesztené. Ezért nem háborúról, de békéről kell beszélünk. (Tass.)

Az amerikai képviselőház előtt fekszik az a törvényjavaslat, amely továbbra is felhatalmazza az elnököt katonai missziók küldésére az USA fennhatóságán kívül álló területekre. Ha a kongresszus a javaslatot nem hagyja jóvá, úgy a Kínában és Iránban lévő katonai missziókat vissza kellene vonni. (U. S. Bulletin.)

Az Egyesült Államok repülésügyi bizottsága jelentést intézett Truman elnökhöz. A jelentés szerint a mostani nyugtalan világhelyzetben ajánlatos a katonai repülőgéppártás megháromszorozása. A bizottság szerint évente legalább 5780 katonai repülőgépet kell a gyárakban előállítani. A múlt évi termelés 1800 katonai repülőgép volt. (U. S. Bulletin.)

Az amerikai megszálló katonaság tavasszal és a nyár elején nagyszabású hadgyakorlatokra készül Regensburg környékén a régi katonai gyakorlótereken. Eles lövészeteket is tartanak és már előre figyelmeztették a lakosságot, hogy amennyiben berendezési tárgyiban vagy állatállományban kár esik, ezért kártérítést igényelhetnek. (Weltspresse.)

Harold A. Bull vezérőrnagy, az amerikai hadsereg polgári védelmi osztályának elnöke, az amerikai polgármesterek értekezletén kijelentette, hogy minden nagyobb amerikai közösségnek meg kell szerveznie békebeli katasztrófa elhárító szervezetét tűzvész, árvíz és földrengés elhárítására, de ugyanakkor gondolva az atombombára is. „Ilyen szervezet — mondotta —, amely felöleli a polgári védekezés kérdéseit s amely fokról-fokra kiterjedésedik az újabban jelentkező problémákkal, nagy szolgálatot tehet abban, hogy előkészítse a nemzetet egy súlyosabb megpróbáltatásra, a háborúra. Hozzáátette, hogy egy 40.000 tonnás nagyerejű robanóanyagának megfelelő atombomba másfél mérföldnyi kerületű területet pusztítana el. (Associated Press.)

Az Egyesült Nemzetek Palesztina Bizottsága a Biztonsági Tanácshoz intézett jelentésében közölte, hogy a közgyűlésnek Palesztina felosztására vonatkozó javaslatát csak akkor lehet végrehajtani, ha megfelelő katonai erő áll rendelkezésre. A jelentés három lényeges megállapítást tesz:

1. A helyzet nemcsak a javasolt zsidó és arab állam, hanem Jeruzsálem város területén is súlyos.
2. Megfelelő katonai erő nélkül Palesztina közigazgatása nem lesz biztosítható.

3. Hatalmas arab érdekek az országon belül és azon kívül szembehelyezkedtek a közgyűlés határozatával. (Palam Press.)

A francia nemzetgyűlés a francia hadsereg összlétszámát 660.000 főben határozta meg. Ebből a haditengerészetre 58.000, a légierőre 77.000 és a csendőrségre 60.000 ember esik. A hadseregnek 253 tábornoka, a haditengerészetnek 63 tengernagya, a légierőnek pedig 33 tábornoka van.

A „Journal de Genève” február 9-iki számában a svájci gazdasági tanács határozatáról számol be, mely szerint 1930-tól évi 400 milliót fordítanak katonai célokra. Ezzel a katonai kiadások az 1938-as év katonai kiadását érik el. A cikk beszámol arról, hogy a svájci haderő — milícia és a keretek — összlétszáma (sor-katonaság, Landwehr és a Landsturm) 1946-ban 560.000 fő volt.

A nürnbergi amerikai katonai bíróság a német délkeleti hadseregek tábornokainak póreben hozott ítéletével „törvénytelenek” nyilvánította a partizan hadviselést. (!) A bíróság nyilvánvalóan arra törekedett, hogy példát teremtsen azokkal a görögökkel és kínaiakkal szemben, akik a nemzeti felszabadulásért vívott küzdelmükben szembekerülhettek az Egyesült Államok tegyveres beavatkozásával. A Nürnbergben hozott ítélet nyolcban banik a naci tábornokokkal és 110 tábornagy felszabadított seregeit „bandák”-nak bélyegzi.

Az amerikai politikára jellemző meg Guderian és több más német volt tábornok példája. Ezeket a naci tábornokokat most a titkos hírszerzés újjászervezése hasznalják fel és kéznél tartják őket arra az esetre, ha további szükségük lehet szolgálataikra.

Háborús bűnösök elleni bűnperek:

A most tolyó ú. n. „hivatalnokper” — Erdmansdorf és Veessenmayer pere — mellett három volt német vezető tábornagy háborús bűnperét is tárgyalja az egyik nürnbergi nemzetközi katonai bíróság. A per főváltottja Loeb, Kuechler és Sperle volt tábornagyk, továbbá kilenc volt tábornok és Schneewind admirális, akiket a legsúlyosabb háborús és népellenes bűnökkel vádolnak.

A vádat képviselő ügyész még a vádirat elkészítése előtt felvetette azt a kérdést, hová lettek a német hadsereg tábornokai, akiknek száma a háború alatt 1242 volt.

Az ügyész kívánságára kihallgatták a dachau fogolytáborban őrzött magasrangú naci-vezérkari tiszteket. Vallomásuk alapján pontos kimutatás készült, amelyet ismertettek a tárgyaiason.

A kimutatás szerint 533 nácitábornok halt meg a háború alatt. A szám nagyon meglepő, de még meglepőbb, ahogyan meghaltak: 58 tábornok öngyilkos lett, 47 baleset áldozatává vált, 22-öt Hitler feiakasztott, 97-en betegségben haltak meg és 80 tábornok eltűnt.

A német hadsereg 19 tábornagyából csak négy volt ténylegesen szolgálatban a háború végéig: Keitel, Busch, Model és Schoerner.

Blomberg még 1939-ben lemondott, Reichenau meghalt a háború alatt, Paulus Sztalingrádnál szovjet fogóságba esett. Witzleben az 1944-es merénylet miatt feiakasztatta Hitler, Kluge és Rommel öngyilkosok lettek. Brauchitsch, Rundstedt, Loeb, Kuechler, Manstein és List tábornagykot Hitler még a háború alatt elzavarta, mert a sorozatos vereségéért őket okolta.

A nürnbergi katonai bíróság bűnösnek mondta ki List tábornagyot, a délkelet európai német haderők egykori főparancsnokát és Kuntze tábornokot, a német 12. hadsereg volt főparancsnokát háborús bűncselekményekben. (Tass.)

A török tengerészet a Fekete- és az Égei-tengeren flotta gyakorlatokat tartott. Az „Associated Press” tudósítója szerint a gyakorlatok célja az Amerikától és Angliától kapott hadianyag kipróbálása volt. A gyakorlatok idejében török katonai küldöttség tartózkodott Angliában. A küldöttség Portsmouthban az angol Honi Flotát is megtekintette.

Egy olasz származású tudós, Vittorio Isacco, új-fajta repülőgépcsavart talált fel, amelyet nemrégiben mutattak be a Chelmsford melletti repülőtéren. Az új légszavár lényege, hogy távcsőszereuen össztolható,

A pécsi pályaudvaron Kozma István altábornagy, a 2. honvéderület parancsnoka fogadja a román ének- és táncegyüttest. (H. M. foto)

illetve kihúzható. Ezzel a repülés sebességét rendkívüli módon lehet gyorsítani, vagy csökkenteni. A feltaláló szerint az új találmánynak főleg a gépek leszállásnál lehet nagy hasznát venni. Isacco azt állítja, hogy készüléke szinte nélkülözhetetlen lesz az ejtő-einyő használatánál, valamint a repülőgépből való menekülés esetén is.

Cyprus új jogi helyzete az angol impériumban:

Cyprus szigete 72 km-nyire fekszik Törökország déli partjától. Máltával együtt uralkodik a Földköz-tenger keleti medencéjén és ezért természetes, hogy a palesztinai mandátum elvesztésekor az angol vezérkar választása Cyprusra esett. Ez a döntés azonban súlyosan érinti a cyprusiak politikai elképzelését, akik egy idő óta élénk tevékenységet fejtettek ki, hogy önkormányzatot nyerjenek; távolabbi céljuk pedig a Görögországgal való egyesülés volt. A gyarmat kormányzója, Lord Winster a nemrégiben összehívott alkotmányozó gyűlés ilyértelmű javaslatait fel is terjesztette a Gyarmatügyi Minisztériumhoz, ahol azonban a sziget lakosságának az önkormányzat elnyeréséért folytatott agitációját „kommunista manővernek” tekintették. Sokkal valószínűbb, hogy a sziget — Málta mintájára — olyan alkotmányt fog kapni, amely némi beleszólást enged a lakosságnak a belügyekbe, de a védelmi katonai és hasonló kérdéseket Anglia érdekeinek rendelik továbbra is alá. A kérdéssel az angol minisztertanács is foglalkozott, de nem jutott egységes álláspontra.

„The Military Move In...” „A katonák jönnek...” címmel élehangú cikk jelent meg az amerikai sajtóban, amely az USA közvéleményében aggódo visszhangot ébresztett.

Szerzője Hanson W. Baldwin, a „New York Times” katonai szakértője, bevezetőül ezt írja:

„Nyomatékkal hangsúlyozom, hogy sem Henry Wallace híve, sem kommunista nem vagyok...” Majd rátér adatok tömegével alátámasztott fejtegetésére, rámutatva arra az aggasztó tényre, hogy a fontosabb közéleti állásokat egyre növekvő számban a hadsereg vezető tisztjei foglalják el.

Lúcius D. Clay tábornok: a németországi övezet kormányzója, William H. Draper vezérőrnagy: honvédelmi államtitkár, Frank T. Hines dandárparancsnok: panamai nagykövet, Thomas Holcomb tábornok: délafrikai nagykövet, Geoffrey Keyes vezérezredes: államkormányzó, Alan G. Kirk admirális: belgiumi nagykövet, William D. Leahy admirális: Truman elnök tanácsadója, Douglas MacArthur tábornok: japáni kormányzó, George C. Marshall tábornok: külügyminiszter, Kenneth C. Royall tábornok: honvédelmi miniszter, Charles E. Salzman tábornok: tárcanélküli államtitkár, Walter Bedell Smith tábornok: szovjetországi nagykövet, Albert C. Wedemeyer tábornok: rendkívüli bizottság vezetője Kínában.

A felsoroltakon kívül még a Dél-Amerikába küldött politikai misszió kizárólag tiszttekből áll.